ſuper eſdrā ſatis de ebionitis. Subdola interꝑtatōe celarunt. q2 doloſe omiſerūt ĩ interꝑtationibus ſuis q̄ ſibi cōtraria videbant̃. Subdolus la. lū. dicit̃ latēter doloſus: aſtutus: verſipellis: vanꝰ. Myſteria. i. ſacramēta vel ſecreta: a myſtis vł myſticen grece qđ eſt myſterium latine.

Hexaplis. vide expoſitionē ſupra poſitā in ꝓlogo ſuper ioſue an̄ medium. Vexillū crucꝭ chriſmate in baptiſmo impſſū. Repetere. i. recitare: ⁊ i tranſlatione iſta recolligere omiſſa ab aliis tranſlatoribꝰ. Deprauata. a ſcriptoribꝰ. Puro. ſine additiōe. Fideli. ſine ſubtractione vel immutatiōe. Faſtidioſis. i. faſtidio plenis: vel tedio affectis qui ſcilicʒ multa viderūt. ⁊ q̄ſi ſaciati meliora faſtidiunt ſicut iudei faſtidiebant māna. Numeri. xj. Nihil aliud reſpiciunt oculi noſtri niſi man. tamē māna erat oīe delectamentū in ſe habens. et omnis ſaporis ſuauitatē. ſicut legitur. xvj. Sapi. Item Prouer. vij. Aīa ſaturata calcabit fauū. In membranis. i. i pellibus. hec mēbrana dicitur pergamenū quia de mēbris animaliū detrahitur. vnde Perſius. Iā liber ⁊ bicolor poſitis mēbrana capillis. Inqꝫ manus charte nodoſaqꝫ venit harudo. Purpureꝭ. i. colore purpureo picturatis. purpura aūt habet ſanguineū colorē. Initialibus. i. capitalibus. i. groſſis literis. ſicut ſolet fieri in initiis librorū. ⁊ ideo ꝓpter groſſiciē lr̄e potiꝰ h̄nt onera q̄ꝫ codices. Vel vncialibus. i. vnciā auri vel alterꝰ ꝓcioſi coloris appēdētibꝰ. vel ad ſcribendū tāto ꝯſtātibꝰ. Onera. ꝓpter ſumptuoſitatem vel ꝓpt pōderoſitatē.

myſteria ſaluatoris ſubdola interꝑtatione celarūt: et tn̄ in hexaplis habent̃ apud eccleſias: ⁊ explanant̃ ab eccleſiaſticis viris: quāto magis ego xp̄ianus ⁊ de parentibꝫ xp̄ianis natus: ⁊ vexillum crucis ĩ mea frōte portās: cuius ſtudiū fuit omiſſa repetere: deprauata corrigere: et ſacramenta eccleſie puro ⁊ fideli aperire ſermone: vel a faſtidioſis vel a malignis lectoribus nō debeo reprobari: Habeāt qui volunt veteres libros vł in mēbranis purpureis auro argētoqꝫ deſcriptos: vel vncialibus: vt vulgo aiūt: literis onera magis exarata q̄ꝫ codices: dūmodo mihi meiſqꝫ ꝑmittant pauperes habere ſcedulas ⁊ nō tam pulcros codices: q̄ꝫ emēdatos. Vtraqꝫ autem editio ⁊ ſeptuaginta iuxta grecos et mea iuxta hebreos ĩ latinū meo labore trāſlata ē. Eligat vnuſquiſqꝫ quod vult ⁊ ſtudioſum me magis q̄ꝫ maliuolum probet.

Incipit argumentū ĩ librū Iob.

In terra ꝗdē habitaſſe iob vſitidi ĩ finibus idumee et arabie: et erat ei an̄ nomē iobab. Et accepit vxorē arabiſſā: ⁊ genuit filiū quē vocauit ennō. Erat āt ipe filꝰ q̄dē zareth de eſau filijs filꝰ. de mr̄e vo boſra: ita vt ſit quintus ab abraā. Et hi ſunt reges q̄ regnauerūt in edom: ĩ qua ⁊ ipe regnauit: ſed ꝑmus in ea regnauit balach filꝰ beor: ⁊ nomē eiuſdē ciuitatis nachaba. Poſt hunc autē balach. Poſt eū iobab: qui vocat̃ iob. Poſt iob autē cuſram: qui erat dux ex themanorū regione. Et poſt illū r̄gnauit adar filꝰ beath qui excidit madian ĩ cāpo moab: ⁊ nomē ciuitatis eiꝰ chetheauith.

Explicit argumentū.

Codices. Nota ꝙ dicit Iſid. in. vj. ety. Codex multorū librorū ē. liber vnius voluminis. ⁊ dr̄ codex ꝑ tranſlationē a codicibus arborū. ſeu viciū q̄ caudex: ꝙ in ſe multitudinē librorū quaſi ramorū ꝯtineat. Pauperes ſcedulas. i. ſcripta modici precij tā in litera q̄ꝫ in mēbrana necdū in libros redacta. Nota ꝙ ꝭm Iſid. in. vj. ety. ſceda eſt ꝑma charta. i qua notarius ſcribit ex ore magiſtri. ⁊ dicitur a ſcindendo: et ſcribit̃ ſine aſpiratione. ꝭm alios ſcribit̃ ſcheda cū aſpiratiōe. ⁊ tunc dr̄ ex greco ſcheym. vel ſchiſſe qđ eſt ſcindere vel ſciſſio. ⁊ inde hec ſcedula diminutiuū. i. chartula vel ſcriptū qđ nōdum in librū redactū eſt. Septuagita iuxta grecos id eſt editio. lxx. ab hebreo in grecum tranſlata: quā poſtea ꝺ greco trāſtuli in latinū cū aſtericis ⁊ obelis. Et mea iuxta hebreos. i. iſta q̄ vere mea ē q2 nullū in ea ſeq̄r interpretē. ſed immediate de hebreo tranſtuli in latinū. Quod vult. ſ. aut illā quā ꝭm ſeptuagita de greco trāſtuli in latinū cum aſtericis et obelis: aut illā q̄ ſine illis figuris immediate ſumitur ab hebreis. Et probet. ꝑ effectū. Se. ee. Magis ſtudioſum: vtranqꝫ editionē recipiendo. Qz maliuolum. vtranqꝫ vel alterā repellendo. Aliqui libri habent. Me: ⁊ eſt ſenſus. Probet. i. experiatur. in vtraqꝫ ſtudēdo. vel Probet. i. cōfirmet aduerſarios cōfutando. Probet inquā. Me magis eſſe ſtudioſum. id eſt magis amore veritatis in tranſlationum ſtudio laboraſſe. Qz maliuolum. vt. ſ. ex inuidia vellem. lxx. interpretes condemnare.

Eplicit qualiſcunqꝫ expoſitio iſtius ꝓlogi.

Poſtilla Nicolai de lyra ſuper Job incipit.

Patientiã habe in me ⁊ omnia reddã
tibi Math.xviij. q̃uis vbũ ꝓpoſitũ
ſit verbũ ſerui ad dñm. tñ pot accipi
ecõuerſo: vt ſit vbũ dei ad ſanctũ iob
ſeruũ ſuũ. q2 ꝓpter ↄnexionẽ fideliũ
ad deũ tanq̃ mẽbro2 ad caput ſuũ.
qd̓ dr̃ d̓ vno poteſt intelligi de altero
⁊ ecõuerſo. ſic Act.ix. dñs dixit. ſau
le ſaule q̃d me ꝑſequeris. ita ꝙ ꝑſecu
tionẽ fideliũ dixit ſuã: ⁊ ecõuerſo paulus aplus ad Gal.
ij. dixit. Chriſto ↄfixus ſũ cruci. paſſionẽ ſui capitis ſuã
dicens ꝑ ↄpaſſionẽ ⁊ imitationẽ. Sic igit̃ verbũ paſſũ
ptũ ↄuenienter poteſt accipi: vt ſit verbũ dei ad ſanctũ
iob ſibi ꝑ fidẽ incorpatũ. in quo quidẽ verbo duo notãt̃
in quibus ꝓceſſus hui᷒ libri et materia ↄtinet̃. primũ ẽ
ſancti iob ſtabilitas in aduerſis: cũ dr̃. Patientiã habe.
ſecundũ ẽ dei liberalitas in pmijs reddendis: cũ dr̃. Et
oĩa reddã tibi. vñ dicit̃ .J. vlti.ca. Dñs autẽ bñdixit no
uiſſimis iob magis q̃ principio ei᷒. ⁊ de vtroq̃ iſto2 po
teſt accipi illud Eccl.j.ca. Vſq̃ i tẽpus ſuſtinebit patiẽs
⁊ poſtea redditio iocũditatis. tẽpus aũt ſuſtinẽdi patiẽ
terẽ vſq̃ ad terminũ diuini bñplaciti qd̓ fecit iob. vt pa
tebit ex decurſu libri. ⁊ ſecuta eſt redditio iocũditatis. q2
deus ſibi dupli cauit in pſenti bona terrena. et i futuro ſi
bi reſeruauit celeſtia. de pmo aũt .ſ. de patiẽtia iob in ad
uerſis agit̃ in hoc libro a pncipio vſq̃ ad vltimũ ca. ex
cluſiue. de ſcdo .ſ. de diuia remuneratõe agit̃ vlt̃. ca. ſicut
magis videbit̃ infer᷒ in libri diuiſione dño ꝓcedẽte. Ve
rũtñ anteq̃ deſcẽdam᷒ ad literã exponẽdã: duo ſunt pre
mittenda. primũ eſt vtr̃ illud qd̓ in hoc libro eſt tracta
tũ fuit parabola vl̓ res geſta. Ad qd̓ dixerunt aliq iudei
ꝙ eſt pabola: ⁊ ꝙ Moyſes ſcripſit libr̃ iſtũ: vt habet̃ in
libro qui apud hebreos dicit̃ bababathra. ⁊ ad declarã
dũ ↄditionẽ ṽtutis patie et eius retributionẽ finxit ho
minẽ nomie Job multiplr flagellatũ. ⁊ amicos eius qui
ad conſolandũ eũ venerant mutatos ad oppoſitũ .ſ. ad
oſtendendũ eũ iniquũ. ⁊ ꝓ peccatis preteritis a deo me
rito flagellatũ. ipm quoq̃ iob reſpondentẽ tandẽ obie
ctionibus co2 ſubinduxit. ſicut auctor libelli qui incipit
Ethiopũ terras ⁊c. ad declarãdũ antiquitatẽ ſacre ſcri
pture ⁊ ei᷒ veritatẽ reſpectu fictionũ poeta2: finxit vnã
virginẽ nomie alathia quod nomẽ in greco veritatem ſi
gnat in latino: ⁊ quedã paſtorẽ cui᷒ nomẽ pſeudis .i. fal
ſus vel falſitas in greco adinuicẽ diſputãtes de ſacre ſcri
pture hyſtorijs ⁊ poeta2 fabul̓. Sed hoc dictũ nõ vide
tur ſacre ſcripture ↄſonũ. pmo q2 in principio hui᷒ libri
exprimit̃ eius patria: mores: poſſeſſiões. et ꝓles tãq̃ de
re geſta exprimẽs ↄditões: ⁊ ſilr loquit̃ infra de ami
cis iob. Itẽ Ezech.xiiij. dr̃ ex pſona dei. Si fuerit tres vi
ri iſti in medio eius noe: daniel: ⁊ iob. iſti iuſticia ſua libe
rabũt animas ſuas. certũ eſt aũt noe ⁊ danielẽ fuiſſe ho
mines veros in re2 natura. Ex quo ↄcludit̃ idem fuiſſe
de iob a deo eis ↄnũerato. Itẽ Jac.v. Ecce beatificam᷒
eos qui ſuſtinuerũt. ſufferentiã iob audiſtis. ⁊ finẽ domi
ni vidiſtis ⁊c. ex quo credendũ eſt iob fuiſſe ve2 hominẽ
in re2 natura: ſicut ⁊ chriſtus verus homo paſſus ẽ i nã
humana. ſecundũ aũt pmittẽdũ ẽ de intẽtione huius au
toris. q2 ex hoc dependet intellect᷒ hui᷒ libri. Ad qd̓ ple
ni᷒ intelligendũ. ſciendũ ꝙ aliqui antiqui phi dei ꝓuidẽ
tiã negauerũt: ſicut democrit᷒ et epicuri dicẽtes mundũ
eẽ factũ a caſu. alij vo licet dixerint incorruptibilia ⁊ ſu
periora regi diuia ꝓuidentia: ab h̓ tñ excluſerũt inferio
ra corruptibilia. ex quo2 pſona dr̃ .J.xxij. Nubes latibu
lũ eius: ⁊ circa cardines celi pambulat: nec nr̃a conſide
rat. alij vo corruptibilia q̃ curſu nature pagunt̃. dixerũt
regi diuia ꝓuidẽtia: tñ ab h̓ exceperũt act᷒ humanos ex
libero arbitrio ꝓcedentes. de q̃bus dr̃ tullius fuiſſe. ⁊ hi
inter alia mouebant̃ ad hoc. q2 nõ videbãt qualit̃ infal
libilitas diuine ꝓuidentie ſtaret cũ liberi arbitrij ṽtibili
tate. Itẽ q2 videbãt vt frequẽter malos homies ꝓſpera
ri: ⁊ bonos tribulari: qd̓ nõ videbat̃ ↄueniẽs ꝓuidentie
dei. in quo2 pſona dicit Boeti᷒ .j. de ↄſolatione: loquẽs

ad dñm. Omnia certo fine gubernãs: hoim ſolos reſpu
is act᷒. Sed hoc dictũ ẽ fidei et moribus contrariũ. q2
tollit penas ⁊ pmia a deo ꝓ demerit̃ ⁊ merit̃ reddẽda
⁊ ꝑ ↄñs timorẽ dei parit̃ ⁊ amorẽ. ꝓpter qd̓ dicit h̓ ſã
ctus Tho. de aquino q̃ hunc libr̃ expoſuit elegãter.
ꝙ ſtudiũ ſacto2 docto2 q̃ ſcientiã habuerunt ꝑ infu
ſionẽ vel acq̃ſitionẽ fuit hũc errorẽ a cordib᷒ hominũ
remouere. inter quos de pmis fuit ſanctus iob. ⁊ in h̓
bene dicit. ſed vlteri᷒ dicit ꝙ intẽtio ſancti iob i hoc li
bro fuit: ſuppoſito ꝙ res nãles regant̃ diuina ꝓuiden
tia. declarare vlteri᷒ etiã actus hũanos diuina ꝓuidẽ
tia regi. h̓ ſaluo melior iudicio: non videt̃ fuiſſe eius
hec intẽtio. q2 tot᷒ liber iſte ꝓcedit ꝑ modũ cuiuſdã
diſputatõis int̃ iob ex vna parte. ⁊ amicos eius ex al
tera. intẽtio vo diſputantis ↄtra aliquos nõ eſt decla
rare vel ꝓbare illud i quo cũ eo ↄueniũt. ſed ſuppoſi
to tãq̃ vero ⁊ ↄceſſo: ꝓcedere vlteri᷒ ad ꝓbãdũ vl̓ im
probãdũ illud i q̃ diſſentiunt. Manifeſtũ ẽ aũt ex ꝓ
ceſſu h᷒ libri ꝙ amici iob i h̓ ↄueniebãt cũ eo ꝙ actus
hũani regunt̃ diuia ꝓuidẽtia. q2 nitebãt̃ ꝓbare eũ a
deo iuſte punitũ ꝓ pctis ſuis pteritᷓ. ex quo ſequit̃ ne
ceſſario ꝙ ſupponebãt ꝓ certo diuinã ꝓuidentiã ordi
nare de actib᷒ hũanis. Hoc etiã pꝫ manifeſte ꝑ illud
qd̓ hr̃ .J.xxij. qd̓ dixit eliphaz themanites ↄtra tenẽ
tes oppoſitũ: ſicut allegatũ eſt .ſ. Circa cardines celi
pambulat nec nr̃a ↄſiderat. vñ ſubdit poſtea. Quo2
ſnĩa lõge ſit a me. ⁊ idẽ poſſet oñdi ex verbis alio2 ami
co2 iob. ſ ꝓpter ꝓlixitatẽ omitto: maxime ꝙ ꝓdictus
doctor hoc ↄcedit in ꝓceſſu ſuo. ⁊ iõ ↄñter videt̃ dicẽ
dũ: ꝙ intẽtio iob in h̓ libro nõ fuit declarare act᷒ hu
manos regi diuia ꝓuidẽtia: ſ hoc ſuppoſito tanq̃ ab
aduerſarijs ↄceſſo, ꝓcedere ad declarãdũ illud i quo
diſſentiebãt ab eo. q̃d aũt ſit illud nõ ſolũ pꝫ ex ꝓceſ
ſu libri: ſ etiã ex ↄceſſiõe doctoris ꝓdicti: videlꝫ ꝙ lꝫ
amici iob tenerẽt act᷒ hũanos regi diuia ꝓuidentia.
tñ tenebãt ꝙ aduerſitates h᷒ mũdi nõ inferũt̃ alicui
niſi ꝓpter mala pterita: ⁊ ꝓſꝑitates nõ eueniũt alicui
niſi ꝓpt̃ ꝓcedẽtia merita: qd̓ ẽ erroneũ. ꝓpt̃ qd̓ ſanct᷒
iob intẽdit i hoc libro declarare ↄtrariũ .ſ. ꝙ aliqñ i pñti
mal̓ eueniũt bona et iuſtis aduerſa: ſm ordinẽ diuie
ꝓuidẽtie: ad quã ptinet punire mala ⁊ pmiare bona
⁊ nõ ſolũ in vita pñti: ſ etiã i futura: ⁊ ꝙ hoc ſit intẽ
tio ſancti iob in h̓ libro magis patebit ꝓſequẽdo do
mino ꝓcedente.

Sup ꝓlogũ Job vbi dr̃ i poſtil. Sed vlterius dicit
ꝙ intentio ſancti Job i hoc loco ⁊c. Additio.

Poſtillator videt̃ impugnare poſitionẽ ſãcti
Tho. circa intentionẽ libri Job irrõnabiliter.
Ad qd̓ ſciendũ. ꝙ licꝫ aduerſarij iob ↄcederẽt
ꝙ act᷒ hũani regerent̃ diuia ꝓuidẽtia. ſic tñ ponebãt
modũ regendi: ꝙ nõ ↄpetebat deo: ⁊ hoc inq̃tũ di
cebãt ꝙ deus premiabat iuſtos ⁊ puniebat iniuſtos
ſolũ in bonis ⁊ malis tẽporalibus huius vite: prout
pꝫ in ꝓceſſu etiã ſm poſtill̓. qui quidẽ modus regẽdi
nõ ↄpetit diuie iuſticie. nã ṽtutũ pmia etiã ſm phm
in hac vita dari nõ pñt. vnde in .j. eth. dicit ꝙ hoies
accipiũt honorẽ ab homib᷒ loco pmij: q̃ſi nõ hñtib᷒
aliq̃d magis ad dandũ. ex quo patꝫ ꝙ pmiũ ṽtutũ ex
cedit omẽ illud qd̓ tẽpaliter poſſet dari. ⁊ iõ tale pre
miũ nõ eſt niſi vera felicitas. vñ ſi de᷒ pmiaret iuſtos
ſolũ i ꝓſꝑitatib᷒ hui᷒ vite: eſſet ipi᷒ pmiatio incõgrua
ſilr cũ aliqua peccata inducãt reatũ pene etne: vt i
pma ſcdẽ. q. lxxxvij. art. v. i corpe q̃onis. ſi deus talia
peccata eternalit̃ ñ puniret. derogaret̃ diuie iuſticie
Ex q ſequit̃ ꝙ amici iob q̃ ponebãt ꝙ de᷒ ſolũ ꝑ tẽpa
lia bona hui᷒ vite pmiabat iuſtos: ⁊ ſolũ ꝑ tẽpalia ma
la hmõi puniebat iniuſtos. ꝓuidentiã dei circa hũa
nos actus implicite negabant: ponẽtes eã eo modo
quo deo nõ poſſet ↄpetere. licꝫ ꝓuidẽtiã dei ↄcederẽt
i confuſo: ſicut ſi aliq̃s ↄcederet deũ eſſe creatorẽ celi
⁊ terre: ⁊ tñ cũ hoc ponẽt diuinã eẽntiã eẽ corporeã
talis implicite negaret ꝙ deus eẽt creator celi ⁊ terre
nã ṽt᷒ corporea nõ põt eẽ infinita. ⁊ tñ creatõ requirit